

Ціннісно-філософська парадигма поетичної мови Віктора Бойка (на матеріалі збірки «Зазимки»)

О. І. Черненко

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, м. Харків, Україна
Corresponding author. E-mail: olsheva@rambler.ru

Paper received 29.01.18; Revised 03.02.18; Accepted for publication 05.02.18.

<https://doi.org/10.31174/SEND-PH2018-150VI43-02>

Анотація. У статті обґрунтовано поняття цінності як філософської категорії осмислення світу внутрішнього та зовнішнього, зроблено спробу класифікувати цінності, окреслено зв'язок між поезією та філософією, матеріальним та ідеальним, реальним та уявним світами, досліджено філософські концепції формування ціннісного світогляду особистості. Проаналізовано й виокремлено своєрідність мови поетичного твору, образної системи віршових рядків, які є основою творчого доробку Віктора Бойка.

Ключові слова: філософія, цінність, світогляд, поезія, мова, творчий доробок.

В основі філософської концепції цінностей закладені світоглядні орієнтири людини. Світовідчуття і світосприйняття безпосередньо пов'язані одне з одним. Філософія є світоглядним знанням, під її впливом формується уявлення особистості про світ, індивідуальна ціннісно-життєва позиція.

У кожного індивіда існує цілісна система цінностей. Такий характер світоглядного знання визначає поєднання в ньому інтелектуально-розумового складника з почуттєво-емоційним [3, с.18]. Сократ говорив, що філософія є засобом виховання духовності, мислення. Справжнє призначення філософії, на його думку, пробуджувати в людей духовні інтереси, допомагати їхнім духовним шуканням і духовному піднесенню [3, с.18].

Китайський філософ Лао-Цзи вважав, що осягнення людиною світу супроводжується тишею, у якій тямуща людина оволодіває світом [3, с.63]. У філософському мисленні стародавнього Китаю розроблено глибокі та оригінальні уявлення про світобудову, вихідні начала буття. Тогочасні мислителі були впевнені, що **людина** ставала частиною цілісного світу, гармонійно співіснувала з ним, була зорієнтована на основи буття. **Людина** намагалася виконувати вищі закони Всесвіту, змінити себе і ввести у стан досконалості. Філософські роздуми Лао-Цзи та його послідовників відзначалися образним, афористичним стилем мислення, що надихав на зацікавлене, але не утилітарне заглиблення в людську духовність, збуджував інтерес до формування новітніх філософських теорій [3, с.69].

Мета статті - з'ясувати природу ціннісно-філософських зв'язків у художньому мовленні Віктора Бойка.

Об'єкт дослідження – творчий доробок поета.

Предмет – парадигматика особистісних та загальнолюдських ціннісних орієнтирів у віршовій мові майстра слова.

Філософія розглядає світогляд як систематизований комплекс уявлень, оцінок, настанов, що забезпечують цілісне бачення та усвідомлення світу й місця в ньому людини разом із життєвими позиціями, програмами та іншими складниками поведінки, активної діяльності взагалі. Натомість світогляд як своєрідна єдність думки і дії, почуттів і розуму, знання і цінностей є уявленнями, які людина має про навколишній світ. Головні принципи (правила) ставлення до світу: **любов, справедливість, впевненість у своїх пізнавальних можливостях, сенс життя**. За ступенем узагальненості виокремлюють такі види світогляду: **світогляд особистості, груповий світогляд**, а також **загальнолюдські**

світоглядні настанови [4, с.19]. Філософія зорієнтована на певну градацію цінностей. Наприклад, традиції Сходу і Заходу звернені до загальнолюдських цінностей. Вони розглядають проблеми добра і зла, справедливості й несправедливості, дружби, любові, ненависті, щастя, страждання тощо. За словами відомого давньогрецького філософа Демокріта, виокремлюються ті проблеми, які турбують індивідуума найбільше: як добре мислити, добре говорити і добре чинити. Для отримання знань про цінності людина повинна навчитися розуміти такі проблеми як світ і його пізнання, людина і природа, сенс життя тощо [4, с.49]. Філософія є квінтесенцією світогляду, концентратом найважливіших методів і принципів світовідношення [4, с.18-19]. Г. Сковорода писав, що філософія скеровує все коло діл своїх на той кінець, щоб дати життя духу нашому, благородство серцю, світлість думкам, як голові усього [4, с.19].

Розвиток теорії цінностей набуває популярності в кінці 19-го на поч. 20-го століття, коли до розгляду та формування поглядів про цінності та духовність особистості долучаються німецькі філософи послідовники Канта Г. Ріккерт та В. Віндельбанд. Вони стверджують, що цінності як апіорні й загальнозначущі мають не тільки основні й послідовні шаблони, а й етичні, естетичні й релігійні. Якщо Віндельбанд споконвічними загальнолюдськими святинями, протягом всієї історії людства вважає не тільки цінність життя, а й благо, святість, гідність, свободу, добро, любов, красу й істину [9, с.150-152]. То Ріккерт натомість усю сукупність цінностей поділяв на дві основні форми: власне цінності («самоцінності») – **народ, держава, сім'я, право, наука, мистецтво**; цінності підпорядковані, значення котрих зумовлене їх функцією, можливістю використовуватися в ролі засобу – господарство, техніка тощо. У значенні інших різновидів цінностей постають: **істина, краса, над особистісна святість, моральність, щастя, особиста святість** [11, с.523-526]. Відомі вчені-філософи О.Г. Спіркін та В.Г. Кремень стверджують, що філософія вчить розуміти сутність буття, у результаті чого людина отримує радість від життя [3, с. 20]; [6, с. 38].

Сучасна ж українська філософія зорієнтована на цілісність **людини** та її життя вбачає в індивідуальному синтезі решти цінностей, які функціонують у цьому суспільстві і тому є сукупністю елементів особистісної системи ціннісних орієнтацій. **Ціннісне** значення **людини** полягає в тому, що їй належить окреме місце у світі. **Людина – це особлива, абсолютна цінність**. З її інтересами, як родової так і соціальної істоти співвід-

носяться решта цінностей – матеріальні та духовні [4, с. 463].

У філософському словнику соціальних термінів наступним чином пояснюється поняття «**цінність**» - духовне формотворення, що існує через моральні та етичні категорії теоретичної системи, утопічні образи, суспільні ідеали та ін. і виступає критерієм оцінки дійсності людиною та джерела смислоутворюючої основи людського діяння. В основі ціннісного ставлення людини до світу лежить значущість. Цінність включає життєзначущі предмети, природні утворення й продукти людської діяльності. **Матеріальні і духовні цінності** – визначаються не стільки у залежності від їх здатності задовольняти вітальні або духовні потреби людей, скільки від їх відповідності певним суспільним взірцям, вимірам, вимогам, ідеалам, що власне й виступають як дійсні цінності й основа формування людських потреб. Міра цінностей предмета залежить не від того, як він здатний задовольняти життєву потребу тіла, а від того наскільки відповідає мірі значущості його у суспільстві. Ці виміри здійснюються на основі певних абсолютних критеріїв, таких як **істина, добро, краса, а також свобода, мир, гідність, гуманність, справедливість** та ін. Цінності є ствердженням всезагального у світі одиничного буття, обов'язковою умовою існування людства [11, с 651-652].

Словник української мови в 11-ти томах подає таке визначення поняття «**цінність**» - 1. Те, що має певну матеріальну або духовну вартість; 2. Важливість, значущість чого-небудь [9, с.238].

На думку Т.В. Юр'євої, духовна культура – це реалізація на практиці правил поведінки, які виходять з досвіду в цілому й кожної нації окремо та сприяють ствердженню свого існування, примноженню духовних та матеріальних цінностей у процесі постійного самовираження й творчості. Тому духовна культура пронизує всі без виключення соціальні явища. Вона присутня в кожному акті матеріальної діяльності, духовної творчості людини в соціумі, обов'язково відображаючись при цьому в його(людини й соціуму) розумі [10, с.59].

В тому ж словнику української мови в 11-ти томах поняття **духовності** окреслено як:

1) Зв'язаний з внутрішнім психічним життям людини, моральним світом її.; 2) Зв'язаний з спільністю ідей, поглядів, прагнень; 3) *розм.* Нематеріальний, не тілесний. [7, с.445].

З часом світоглядні засади людини трансформуються під впливом соціальних, психологічних, мовних, культурних, зовнішніх та внутрішніх чинників тощо. Поки людина дорослішає й пізнає світ, формується система її ціннісних уявлень. Особистість проходить шлях від початку створення світогляду до його становлення, і вже згодом - синтезування й осмислення.

Той самий словник української мови в 11-ти томах так визначає поняття «**світогляд**»: Система поглядів на життя, природу, суспільство [8, с.96].

Оскільки філософія перетинається з культурою, а певним виявом культури духовної є поетичне мовлення, то для поетів як виразників особистого духовного світу дуже важливим є орієнтація на духовність нації, її ціннісні пріоритети тощо. Бо в художньому мовленні творців віршового складу простежується ціннісно-філософська парадигма їх світоглядних засад. Літературознавчий словник-довідник подає наступне визна-

чення поняття **поетичне мовлення**: мовлення художньої літератури, позначене подвійною емоційністю та образністю, насичене тропами, стилістичними фігурами, перейняте шляхетною фонікою. Найбільш притаманне поетичне мовлення ліриці з її яскравими естетико-виражальними можливостями, витонченою мелодійністю. Поетичне мовлення живиться невичерпними джерелами національної мови, її активним та пасивним словником, щоразу набуваючи неповторного колориту у доробку автора, стаючи визначальною рисою його стилю [5, с.340].

В.С. Калашник у своїй праці «Студії з історії українського мовознавства та лінгвопоетики» наголошує, що терміном **поезія** в сучасному його розумінні звичайно позначають віршову, а не всю словесно-художню творчість, що властиво давнім поетикам, починаючи з часів античності. Притаманна мові поетична функція виступає домінантою й виявляє себе найвиразніше саме в мовній тканині різноманітних творів, що породжені уявою поета. Будь-яке дослідження поезії не може залишати поза увагою вербальні її форми, а розгляд поетичної (не тільки у вузькому, а й широкому значенні) мови неминуче висуває питання про її зв'язок із мовою природною як основним засобом спілкування [2, с.162].

Відповідно до цих поглядів світогляд співвідноситься з філософією та духовною культурою, що дозволяє певним чином умовно поділяти цінності на **особистісні** та **загальнолюдські**.

Синтез світогляду, вироблення власного стилю авторського письма відбувається й у творчості Віктора Бойка, в його поетичних рядках мова набуває досконалості, розкриваючи глибоку емоційність художнього мовлення, подекуди висуваючи духовні настанови особистості на перший план, проголошуючи високу моральність і ціннісні ідеали зокрема: // *В зазимках сивих запах крила заметілі — // вдіяти годі щось проти облоги зими. // Але прислухайся — // в грудях безкрилого тіла // птиця прокинулася, // б'ється у ребра крильми.* [1, с. 4]. Проте, хоч мова й іде тут про скороминучість життя, поет впевнений, що іскра в його душі не згасла, вона жива, й птиця, яка прокинулася «в безкрилому тілі» ще проспівала свою прекрасну пісню.

Дуже виразно ціннісні філософські настанови виявилися у збірці В.Бойка під назвою «Зазимки». Вона побачила світ 1990 року і вже з перших рядків стало зрозуміло, що митець має певний досвід роботи на літературній ниві, добре володіє пером, уміло поєднує слова, вдало добирає рими, влучно використовує ті чи інші характери, вимальовує образи. Назва символічна, у віршах ніби відчувається, що майже половина життя поета минула й наближаються зазимки як передвістя старіння, що ще зарано підбивати підсумки, але треба бути готовим до майбутнього. У збірці автор приділяє багато уваги інтимній ліриці: // *І де мене тільки носило, // і що там зі мною було, // і пасмо з'явилось сиве, // і зморшки лягли на чоло...*[1, с.11]. А також звертається й до громадянської лірики: ... *Дітей тих ждуть концитабори // та зустріч із четвертим блоком... // «Реве та стогне Дніпр широкий», // але то тільки до пори. // Бо все ж над юрти і піски, // бо все ж над морди і підкови — // обличчя, вирізьблене словом, // як місяць серед хвиль ріки.* [1, с. 72]. Добре структуровані за тематикою й внутрішньою формою твори, справляють

позитивне враження на читача, сприяють підвищенню морального й фізичного стану особистості, надихають на гарні вчинки, спонукають замислитися щодо сенсу людського буття. Світогляд поета продовжує еволюціонувати, стає систематизованим, більш досконалим. Завдяки витонченому поетичному складу художня мова митця є більш мелодійною, чіткою, зрозумілою, що споріднює В. Бойка з читачем, наближає його світосприйняття й філософське осмислення дійсності до думок і уявлень про світ звичайного індивіда. Рецензент збірки В.І. Міщенко зазначав, що нова збірка віршів Віктора Бойка присвячена духовному світу людини, який розкривається в різних проявах і подіях сучасності. Знайшла відтворення у віршах і проблема відповідальності за історичне минуле, культуру народу, за чистоту навколишнього середовища, за мирне небо над планетою» [1, с.2].

Людина для Бойка – особистість, яка прагне вдосконалення духовного світу, занурення в нього, в його поезії навіть дзвіниця – «божа споруда», покинута будівля, постає в образі сумної, нікому не потрібної, самотньої людини:

ЛЮДИНА – БОЖА СПОРУДА: // Але ж дзвіниця — не каплиця, // і як, небозі, бути їй, // коли навкруг фасадолиці // чужі, свої та нічії. // Вона від божої роботи // давно й відвикла далєбі, // та як прожити без турботи // у кам'яній оцій юрбі!.. // Вона багато б розказала, // вона зуміла б розпізнати // з-під усмішок зміїні жала... // Чи німота — її вина! // На бєлєбні далеко видно. // Очей дзвіниця не змика. // Мовчить. Хоча ніхто ж не скривдив?! // Як голова. Без язика. [1, с. 6]. І якби дзвіниця вміла говорити, вона багато чого б розповіла людям, поділилася б тими переживаннями, які переполювали її, під час спостережень за навколишнім світом.

Для В. Бойка **людина** – то є боже створіння, її **душа** – музичний інструмент, на якому вміє грати тільки сама особистість, бо лише вона знає про себе все й може відчувати, зрозуміти, пропустити через власне єство різні життєві ситуації, енергію інших людей, їх іноді намагання взяти верх над світом рослинним, тваринним та живими істотами зокрема:

ЛЮДИНА – ДУША: // Здригнеться час, немов струна // в прифронтовій нейтральній зоні. // Я — ти хни куц. Я — бузина. // Десь на узліссі. На осонні. // Гіркий мій сік. Не поспіша. // Мов кровообіг в теплих жилах. // І прорізається душа. // Отак, як ви про зуби вчили. // Звичайний куц. Які права? // Хтось ягоди терпкі обірве. // І потолочена трава // моїм поплатиться довір'ям. [1, с.8].

ЛЮДИНА – ПІСНЯ: // Ото і все. Іще хіба // цю чюдернацьке волохате // на стежку буде видибати, // сопілку хоче змайструвати. // То літній Пан. То лісовик. // А в мене, бач, осіння пісня... // Та він запитувати не звик. // Бо Пан і все. Начальство, звісно, // В повітрі зробить антраша. // Він цап? Він бог! О, мама міа!.. // Сопілка — то моя душа. // Нехай зігра. Якщо зуміє.

[1, с. 8]. У цих рядках людина постає в образі музичного інструменту, на якому не усілякий зможе зіграти, не кожному вдасться зрозуміти, як заграти на цій сопілці, щоб вийшла саме осіння пісня.

Вікторові Бойку вдасться поєднати у збірці риси звичайних людей з образами видатних постатей минулого нашої країни, що робить його поезію спроможною

впливати на почуття, внутрішній стан людини, допомагати зробити вибір, прийняти правильне рішення. Громадянська лірика звучить у декількох патріотичних віршах, тут – і пам'ять поколінь, і натяк на сумнозвісну історію нашої Батьківщини, і на те, що героїчне минуле своєї країни треба поважати.

ЛЮДИНА – ВИДАТНА ПОСТАТЬ: (*Горич — так називали казахи Т. Г. Шевченка на засланні*): // Приходьте, Горичу, до нас. // Ми не могли. Ми — казахи. // Простіть пустелю, бо за плаху // вам наша рідна сторона. // І ми в пустелі — байгуші. // Так, байгуші, // а не манкурти... // Нехай згоріли наші юрти, // але не спалено душі [1, с. 72]; й справді, для Шевченка ця сторона, де він перебував на засланні, була рівнозначною казематі, та влада не могла заборонити Кобзареві нести у світ вільне й співуче поетичне слово.

Подекуди вірші В. Бойка просякнуті згадками про минулі часи, з дещо іронічним присмаком, де вождь світового пролетаріату несе на плечах ту колоду, «яка плече йому пече» і де до суботника як до свята суспільство вже давно звикло:

ЛЮДИНА – ЛІДЕР: // Неначе вперше бачу знімок — // колоду взявши на плече, // Ілліч несе її беззмінно, // а та плече йому пече... // Давно вже став суботник святом, // а ми вождю найтяжчу з кар — // побільшовицькому зятю // тримай отой страшний тягар. // Заговорило навіть фото:// «Отак попробуй, понеси! // А хто ж колоду ту підхопить, // коли йому забракне сил?» [1, с. 29], у цих рядках простежуються нотки саркастичного характеру, неоднозначного ставлення автора до подій, які відбуваються у вірші.

Пригадує митець й історичну спадщину України: // А що ж коли та зчиниться тривога, // а що тоді робити бідним воям? // Надіятись на себе, не на бога! — // з них кожен добре істину засвоїв. // Рубатимуть наліво і направо! // Як пояснити, що свої навколо? // Вони не бачать, в них же зір украли, // та ще й сучасної не знають мови... // В епоху НТР, космічних ліній, // стандартно віруючий тільки в гени, // впаду я серед світу на коліна, // верни їм очі, сило незбагненна! // Верни нам душі, їх же треба мати! // Зміцни нам віру — хай в душі палає! // Не знаю, чи молилися сармати. // Кому вклонялись скіфи, я не знаю. [1, с.13]. А й справді, на кого сподіватися народу, в якого вкрадено зір, мову, надію й навіть віру в краще майбутнє Батьківщини?

Не оминає увагою поет і постать Григорія Савича Сковороди, славетного співця української моралі, вчителя, вихователя духовності особистості й нації зокрема, видатного мандрівного філософа, який сенс свого життя вбачав у служінні людям і філософському осмисленні буття людини і суспільства в цілому.

ЛЮДИНА – ФІЛОСОФ: //... В кого вдалися ми, бісові діти, // що заболить, аж коли припече // полум'я смертне, котре, щоб засити, // в світі не вистачить сліз і очей? // Сивий наш батьку, Григорію Савичу, // каятись вміємо, грішників тьма... // Так і лишатись вам в мандрах назавше. // Може б, вернулись — так хати нема! [1, с. 63] тут постає образ особи, якою може пишатися Україна, бо він вписав своє ім'я в історію світової та української філософської думки назавжди.

Підсумовуючи все, викладене вище, треба зазначити, що парадигма сучасної української філософської та культурної думки полягає у фокусуванні уваги на лю-

дині як особистості, її духовному розвитку, ціннісних пріоритетах. Реалізація цієї парадигми відбудеться тоді, коли смислом розвитку, центром усіх інновацій і стратегій стане людина. Саме такий напрям дасть змогу подолати існуючі перешкоди у формуванні світогляду й духовності не лише окремого індивіда, але й суспільства в цілому. Завдяки цьому в свідомості людини з'являться нові уявлення про теперішнє існування у світі, а майбутнє постане більш яскравим й осмисленим.

Отже, Віктор Бойко також сміливо дивиться в майбутнє, філософськи замислюючись над ним, безперер-

вно працює зі словом, відточує його, створюючи своєрідну парадигму поетичної мови, роблячи вірші більш витонченими, а риму – стрункою. Але ніяка робота зі словом не допоможе вдосконалити власну мову, якщо не працювати над собою, не робити особистий духовний світ кращим, щоб через поезію доносити свої ціннісні ідеали до суспільства.

У подальших дослідженнях нами буде продовжено вивчення творчого доробку й мовної картини світу Віктора Бойка, а також його ціннісно-філософських орієнтирів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бойко В.С. Зазимки, Харків. – Прапор, 1990. – 78с.
2. Калашник В.С. Студії з історії українського мовознавства та лінгвопоетики: збірник наукових праць / В.С. Калашник. – Х.: ХНУ ім.В.Н.Каразіна, 2016. – 132с.
3. Кремень В.Г. Філософія людиноцентризму в освітньому просторі / В.Г.Кремень. – К.: Т-во «Знання» України, 2010.- 520 с.
4. Кремень В.Г. Філософія національної ідеї: Людина. Освіта. Соціум. – К.: Грамота, 2010. – 576 с.
5. Літературознавчий словник-довідник. – К.: ВЦ «Академія», 2006. – 751с.
6. Спиркин А.Г., Ефимов В.Т. Новое общество – новый человек. М.: Профиздат, 1976. – М.: Профиздат, 1976. – 144 с.
7. Словник української мови в 11-ти томах: Т.2. / ред. кол.: акад. АН УРСР І.К. Білодід, к. ф. н. А.А. Бурячок, Г.М. Гнатюк, Г.Й. Горецький та ін. –К.: Вид-во «Наукова думка»,1971. – 550с.
8. Словник української мови в 11-ти томах: Т.9. / ред. кол.: акад. АН УРСР І.К. Білодід, к. ф. н. А.А. Бурячок, Г.М. Гнатюк, Г.Й. Горецький та ін. –К.: Вид-во «Наукова думка»,1978. – 916с.
9. Словник української мови в 11-ти томах: Т.11. / ред. кол.: акад. АН УРСР І.К. Білодід, к. ф. н. А.А. Бурячок, Г.М. Гнатюк, Г.Й. Горецький та ін. –К.: Вид-во «Наукова думка»,1980. – 609с.
10. Узбек К.М., Пантелеєва І.А., Бузаров А.І., Юрьєва Т.В. [и др.] Прагмалінгвістическіе особенності межетніческого дискурса (історико-філософський аналіз) [Текст] монографія / К.М.Узбек [и др.]; Донецкий національний університет економіки и торговлі им. М.И. Туган-Барановского. – Донецк.: ДонНУЭП, 2012. – 149 с.
11. Філософський словник соціальних термінів. – Х.: «Корвін», 2002. – 672с.

REFERENCES

1. Boyko V.C. Zazimki, Kharkiv. - Flag, 1990. – 78 p.
2. Kalashnik V.S. Studies on the history of Ukrainian linguistics and lingvo-poetics: a collection of scientific works / V.S. Kalashnik - Kh. KhNU named after V.N. Karazin, 2016. – 132 p.
3. Kremin V.G. Philosophy of human centeredness in the educational space / V.G.Kremen. - K. : T-to "Knowledge" of Ukraine, 2010.- 520 p.
4. Kremin V.G. Philosophy of the national idea: Man. Education. Socium. - K. : Diploma, 2010. - 576 p.
5. Literary dictionary-reference book. - K. : VC "Academy", 2006 – 751p.
6. Spirkin A.G., Efimov V.T. New society is a new person. M. : Profizdat, 1976. - M. : Profizdat, 1976. – 144 p.
7. Ukrainian language dictionary in 11 volumes: T.2. / ed. number: acad. Academy of Sciences of the USSR I.K. Bilodid, Ph.D. N. A.A. Buryachok, G.M. Gnatyuk, G.Y. Goretsky and others - K.: "Naukova dumka", 1971. – 550p.
8. Ukrainian language dictionary in 11 volumes: T.9. / ed. number: acad. Academy of Sciences of the USSR I.K. Bilodid, Ph. D. N. A. A. Buryachok, G.M. Gnatyuk, G.Y. Goretsky and others - K.: "Naukova dumka", 1978. – 916p.
9. Ukrainian language dictionary in 11 volumes: T.11. / ed. number: acad. Academy of Sciences of the USSR I.K. Bilodid, Ph.D. N. A.A. Buryachok, G.M. Gnatyuk, G.Y. Goretsky and others - K.: "Naukova dumka", 1980. – 609p.
10. Uzbek K.M., Panteleyeva I.A., Buzarov A.I., Yuryeva T.V. [and other] Pragmalinguistic features of interethnic discourse (historical and philosophical analysis) [Text] monograph / KMUzbek [and others]; Donetsk National University of Economics and Trade them. WE.Tugan-Baranovsky. - Donetsk: DonNUEP, 2012. - 149 p.
11. Philosophical Dictionary of Social Terms. - X. : "Corvin", 2002 - 672 c.

The value-philosophical paradigm of Viktor Boyko's poetic language

O. I. Chernenko

Abstract. The article reveals the concept of values as a philosophical category of understanding the world of the internal and external, made an attempt to classify values, outlines the relationship between poetry and philosophy, the material and ideal, real and imaginary worlds, and explores the philosophical concepts of the formation of the value concept of the world of the individual. The peculiarity of the language of the poetic work, the figurative system of the verse stanzas, which are the basis of Viktor Boyko's creative style, is analyzed and singled out.

Keywords: *philosophy, value, worldview, poetry, language, creative style.*

Ценностно-философская парадигма поэтического языка Виктора Бойко

O. И. Черненко

Аннотация. В статье раскрывается понятие ценности как философской категории осмысления мира внутреннего и внешнего, сделана попытка классифицировать ценности, очерчена связь между поэзией и философией, материальным и идеальным, реальным и воображаемым мирами, исследованы философские концепции формирования ценностного представления о мире личности. Проанализирована и выделена особенность языка поэтического произведения, образной системы стихотворных строф, которые являются основой творческого стиля Виктора Бойко.

Ключевые слова: *философия, ценность, мировоззрение, поэзия, язык, творческий стиль.*